

גליון מס' 182

שבת פרשת ויקרא תשפ"ה

אומ שני"ה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

עורך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

עניין של חינוך

בהקדמה לספרו "אבי עזרי" מביא מרן הגרא"מ שך זצ"ל, את דברי הילקוט שמעוני על הכתוב בשיר השירים "שחורה אני ונאווה" – וכי אפשר לשחור להיות נאה? משל לבת מלך שקלקלה בבית אביה ונזף בה, והייתה מלקטת בשלפים (קציר חיטים) והשחירה. התחילו חברותיה מייסרות אותה. מה היא אומרת "אל תראוני שאני שחרחרות ששזפתני השמש" – לא דומה אדם שיצא ממעי אמו כעור, למי שהוא נאה ומתנוון שסופו לחזור להיות נאה. כך כנסת ישראל אמרה: שחורה אני ונאווה במעשי אבותי... שחורה אני במצרים - וימרו את חייהם, ונאווה במצרים – בדם פסח ובדם מילה; שחורה אני על הים – וימרו על ים סוף, ונאווה אני בים – זה אלי ואנוהו...". משמעות הדברים היא שבני ישראל בעצמותם ובמהותם קדושים וטהורים כמשמעות "נאווה"; מאמינים בני מאמינים הם. רק לכלוך חיצוני הוא שמנוול אותם. באפשרותם להיטהר מעוונותיהם וישבו לזוהרם, שהרי גופן נאה בעצמותם ושחרות שבהם אינם אלא מכוח "ששזפתני השמש"! כן, כולנו לפעמים נופלים ומתלכלכים בכל מיני לכלוכים שנפשנו נמשכת אליהם, לעיתים הנפילה חזקה מאוד, נפילה לביצה שקשה לצאת ממנה, מיד אנו מתייאשים ואומרים לעצמנו: "מה אני כבר שווה? כולי מלוכלך, הרסתי את שמי בעיני אלוקים ואדם..." ובכך מכניסים את עצמנו עמוק יותר לבור. אם נתבונן בברכה השנייה של ברכות השחר נבין כמה אנו באמת שווים... "אלוקי, נשמה שנתת בי טהורה..." זכור! אתה נשמה טהורה, אתה יהלום כלפי שמים, גם אם נפלת והתלכלכת, נכנסת לסחרור של מעשים לא טובים אתה עדיין יהלום! בורא עולם אוהב אותך, אתה בנו, צא מהביצה, נקה עצמך, העזר בחבל שזורקים אליך – התשובה, ואתה כמו חדש, יהלום מנצנץ. (אור שרה)

בברכת שבת שלום – מערכת לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִים

"ויקרא" (א, א)

א' דויקרא זעירא שמשה לא רצה לכתוב אלא ויקר כדרך שנא' בבלעם כאלו לא נראה לו השם אלא במקרה ואמר לו הקב"ה לכתוב גם באל"ף וכתבה קטנה. (בעל הטורים) אמרנו כבר שבא להורותנו, שאם אי אפשר להשיג הכל, נשיג לפחות חלק.

בשעתו, בקשו המשכילים לקעקע את חומת היהדות בליטא, מה עשו, יסדו בחסות השלטונות "בית מדרש לרבנים" בו חנכו "רבנים" לעתיד לכפירה, וללעג לכל קודש. מובן שהמוסד רכש שם רע ואיש לא שלח לשם את צאצאיו. הוגיעו ראשיו את מוחם, כיצד יקנו לו הילה של יוקרה. שמו של הגאון רבי ישראל מסלאנט זצ"ל היה נערץ בפי כל, החליטו שאם יעניק חסות למוסד, לעמוד בנשיאותו שיקרא שמו עליו, לא יהססו ההורים לרשום אליו את הנערים. גייסו את השלטונות לרעיון הנואל, ושר ההשכלה אובארוב נתן הסכמתו. יתר על כן: קרא למנהיג הדור הגאון רבי איצליה מוולוז'ין זצ"ל, ודרש ממנו לפעול בעניין. רבי איצליה הסכים לכך מהסיבה ההפוכה, סבר שאם רבי ישראל יעמוד בראש המוסד יחולל בו מהפכה ברוכה, יפטר את המורים הכופרים, יבחר במורים יראי שמים, וישפיע בדמותו הכבירה וביראתו הקודמת חכמתו העצומה על החניכים. שר ההשכלה הרוסי התלוח אל רבם של ישראל, ויחדיו פנו לרבי ישראל - שהיה אז אברך בשנות השלושים לחייו - שיעתר לבקשה. רבי ישראל שלל את הרעיון מכל וכל, הוא סבר שהמוסד רקוב מיסודו, ומינויו רק יתן גושפנקא לשחיתותו, כחותמת הכשר למוצר טרף. כדי שלא להתגרות במלכות מצד אחד וגם לא להיות תחת מרות גדול הדור בליטא שחיבב את הרעיון, ברח לעיר הנמל ממל שבצפון גרמניה. המצב הרוחני של הקהילה היהודית בממל היה בשפל המדרגה, יהודים הגיעו לשם כדי להתערות בחיי הכלכלה, וכלכלת העיר סבבה סביב הנמל הגדול, פריקה וטעינה, יבוא ויצוא. הנמל עבד ששה ימים בשבוע, ושבת ביום ראשון, יום השבתון של הגויים, ועסקי היהודים עשו שבתם חול, ר"ל. ידע רבי ישראל שלא יעלה בידו לשכנעם לסגור את עסקיהם, הם עבדו ביום ששי כרגיל, סגרו עסקיהם עם ערב והחליפו בגדיהם, ובאו לבית הכנסת לקבלת שבת. שבו לקידוש וסעודת שבת, ולמחרת השכימו למסחרם. בתפילה בין קבלת שבת לערבית, ביקש את רשות הדיבור, עלה ואמר: "טייערע ברודער", אחים יקרים, הרי כולנו יהודים, וכולנו מאמינים, וכולנו רוצים לשמור את התורה. והראיה, שאתם כאן, שלאחר יום עבודה מפרך ומתיש התכנסתם לקבלת שבת חגיגית. אלא מאי, גדול נסיון הפרנסה, ואינכם עומדים בו. לא אחווה דעתי, 'כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע' (יבמות סה ע"ב). אבל בדבר אחד תסכימו אתי - גם אם 'חייבים' אתם לפתוח את העסק, אין שום הכרח ואין שום היתר לעשו! אין שום היתר לכתוב, ולו אות אחת, במה שאינו נוגע לעסק. לפחות זה!!! כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים (ברכות ו ע"ב), הדברים היוצאים מן הלב נכנסו ללבותיהם, וקיימו וקבלו עליהם לשמור שבת כהלכתה, בכל פרטיה - מלבד בעסקיהם. לא, לא היה לכך היתר, אבל כמה חילולי שבת נמנעו בעקבות אותה דרשה - אלף זעירא! (והגדת)

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ד

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

המסמך המזויף | ספור על רבנו כ"ק האדמו"ר רבי צבי אלימלך שפירא מבלאז'וב - ה'צבי לצדיק' זצ"ל וזיע"א

מעשה בחסיד, שלא נמנה על חסידי בלאז'וב, שהיה חייל במלחמת העולם הראשונה. כאשר הוא קיבל פעם חופשה לשבוע ימים, שהה אצל רבינו שהיה אז בפרמישלא. לפני שחזר לצבא, הוא נכנס לרבינו לבקש ברכה והצלחה בדרכו הקשה. כשנכנס מצא את רבינו כשהוא שוכב במיטתו. רבינו הושיט לו את ידו לשלום. תוך שהוא אוהז בידו רבינו התנמנם, וכך אחזו זמן רב. היהודי, שראה כי בעוד מספר דקות יפסיד את הרכבת שנוסעת למחוז חפצו, משך את ידו מיד רבינו, ובעקבות כך הצדיק התעורר. מרוב פחד ובהלה היהודי התנצל בפני רבינו, כי הוא ממהר להגיע לתחנת הרכבת. לו רבינו אמר לו: "שתסע לאן שאתה צריך לנסוע, והקב"ה יעזור שתימצל". רבינו נפרד מהחסיד במילים אלו. החסיד לא הבין את דבריו הקדושים. באמצע הנסיעה אירעה תאונה קשה, כאשר שני רכבות התנגשו זו בזו. נוסעים רבים נהרגו רח"ל, ואילו היהודי החסיד ניצל בחסדי השם. רק אז הבין בבירור את דברי רבינו, אשר רוח הקודש דיברה מתוך גרונו.

באותם ימים היו מגייסים אלפים מבני המדינה לשרת בצבא. את אלו שסירבו והשתמטו היו לוקחים בכוח הזרוע ושולחים דווקא למקומות רחוקים מעיר מגוריהם. פעם התדפקו שלושה אנשים על דלת ביתו של רבינו, ומסרו קוויטל שיעתיר עבורם שיקבלו שחרור מהצבא. רבינו עיין בקוויטל, ואמר לשניים מהם, שהיו כחושים ונמוכים, כי שחרורם יהיה קשה מעט, ולכן כדאי שיעשו לעצמם מוס קטן. לשלישי, שהיה בעל קומה ושמן, רבינו אמר: "אותך הם יזרקו מהצבא"... ומובן מאליו, שכמו שאמר הצדיק כן היה.

ילד אחד מהעיר בלאז'וב חלה בחולי נדיר ל"ע. ראשו היה מתנענע באופן חזק מאוד, והרופאים לא מצאו תרופה ומזור למחלתו. בצר להם אביו ואימו באו עם בנם אל רבינו, לבקש את ברכתו. רבינו לקח את הילד החולה אליו והניח את ידיו הקדושות על ראשו. הילד הבריא תיכף ומיד והפסיק לנענע ראשו, ויהי לפלא. פעמים רבות רבינו היה פועל ישועות גם עבור עכו"ם, ונעשה מזה קידוש השם גדול. כאשר אותם גויים רצו לתת לו כסף עבור הישועה שפעל עבורם, לא רצה לקבל מהם כלום.

רבינו נסע פעם למקום מרפא. כאשר היה שם יצא קול, שהדיין מדינוב, רבי דוד אלימלך שטראמלייפר, נפטר לבית עולמו. ביחד עם רבינו היה גם אחד מבניו של אותו דיין. בן הדיין נכנס אל רבינו לשאול כדת מה לעשות. רבינו אמר לו שישע לאיזה עיירה בסביבה, ושם תתברר לו האמת. הוא נסע לשם רק כדי לקיים את דברי רבינו. הוא לא הבין כלל מה יש לראות שם ואיזה אמת אמורה להתברר. בדיוק באותו זמן אדם אחד מגאליצ'יה הגיע לשם, וסיפר לפי תומו שהדיין מדינוב חי, וכי השמועה החליפה אותו בדיין מדמבראווא, שהוא נפטר לבית עולמו... ויהי לפלא.

ת.נ.צ.ב.ה. – זיע"א. (נלקט בשינויי לשון קלים מתוך העלון פניני הצדיקים).

הילולא דצדיקייא

הילולת כ"ק

האדמו"ר

הרב צבי אלימלך

שפירא מבלאז'וב

ה'צבי לצדיק'

זצ"ל זיע"א

(ה' ניסן ה'תרפ"ד)

האדמו"ר הרב צבי אלימלך שפירא מבלאז'וב זצ"ל ה'צבי לצדיק' נולד בשנת ה'תר"א בדינוב שבפולין לאביו: האדמו"ר ר' - דוד שפירא (האדמו"ר השני לשושלת חסידות דינוב, ה'יצמח דוד!). ולאימו: מרת ר' - רחל מינא. נקרא על שם סבו: האדמו"ר ר' צבי אלימלך שפירא (ה'בני יששכר' מייסד חסידות דינוב). שסבו נלבי"ע בשנה שבה נולד נכדו. התחנך בצעירותו אצל גדולי מנהיגי תנועת החסידות בדורו. התפרסם בגיל שבע עשרה, לאחר שזכר בעל פה את הספר 'ברית כהונת עולם'. בהתחלה - כיהן כרב בעיר ריבטיטש, שבה כיהן גם סבו. נמנה עם חבורת תלמידים מובחרים, שלמדו עם האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז וגם קיבל ממנו היתר הוראה. בשנת ה'תרל"ד לאחר פטירת אביו, התחיל לכהן כרב בעיר בלאז'וב ולנהוג באדמו"רות. בשנת ה'תרע"ע היגר לעיר ליבורניק שסמוכה לבלאז'וב. אחר כך התחיל לכהן בבלאז'וב. יסד את חסידותו ושימש כאדמו"ר הראשון לשושלת בלאז'וב. בזמן מלחמת העולם הראשונה עבר לבודפשט (בירת הונגריה). כאשר חזר לגליצ'יה בשנת ה'תרפ"ג התיישב בריישא. יסד את קלויז חסידי בלאז'וב בריישא. צדיק מופלג וגאון גדול. בעל רוח הקודש. בעל אהבת ישראל. כאבו ומצוקתו של איש יהודי באשר הוא לא נתנה לו מנוח. רבים פנו אליו ונושעו. לרבינו היו 14 ילדים. כולם נפטרו בחייו חוץ מבנו ר' יהושע ובתו מרת אלטע מלכה. באחרית ימיו הירבה לדבר בענייני משיח. באותה תקופה אמר על הפסוק 'וַיֵּאָחַר עַד עֶתָּה ה'", שהגימ' של הפסוק עולה תרפ"ד. כשנפטר רבינו בשנת תרפ"ד, הבינו את כוונתו למפרע. הרה"ק מטיטשין התבטא אז לאמר, כי רבינו היה משיח בן יוסף. רבנו נלבי"ע ב- ה' ניסן ה'תרפ"ד. רבנו חי ופעל כ- 84 שנים. ציונו בריישא שבפולין. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

'דרך ארץ קדמה לתורה'...

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאוהל מועד" [א, א].

משה רבנו לא נכנס לאוהל מועד עד שהקב"ה קרא לו. הרמב"ם כתב, שמכאן ילמד כל אדם: ומה משה רבנו, אבי החכמה והנבואה, לא נכנס לאוהל מועד עד שהקב"ה קרא לו, כל אדם בוודאי שצריך לקבל רשות, בטרם כניסתו לבית. גם לאחר שקיבל רשות להיכנס – אל ישב עד שיאמרו לו "שב", הביאו לפניו לאכול – לא יאכל עד שיאמרו לו "אכול". מי שלא עושה כן, אומר הרמב"ם, אין בו דעת, ונבלה טובה הימנו.

סיפור מרן הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל: בשנת תשי"ד הייתה ישיבת פורת יוסף מפוזרת בכמה בתי כנסיות בשכונת הבוכרים, לאחר שבשנת תשי"ח הישיבה, שהייתה בעיר העתיקה, הוצתה באש על ידי הירדנים. היה צורך למצוא פתרון למבנה קבע לישיבה. נדיב לב רצה לנדוב מגרש ברחוב ישעיהו, מול קולנוע אדיסון, אך רבי עזרא עטיה זצ"ל סרב להקים את הישיבה מול מקום טומאה. סוף דבר, מישהו נידב חצי מגרש ברחוב יוסף בן מתתיהו, והיה צורך להשיג כסף להשלמת רכישת המגרש, ולבניין הישיבה.

שבת קודש פרשת תרומה הוכרזה כשבת התרמה לישיבה. אני נסעתי לאנגליה, והתארחתי בביתו של הרב סולמאן דוד ששון, שהיה איש עסקים גדול ואספן עתיקות. היה לו בית גדול מאוד, ובכל שבת היו מתארחים בביתו למעלה מחמישים א כולם מסובים סביב שולחן אחד ארוך וגדול. בשובנו בליל שבת מתפילת ערבית, הייתי רעב מאוד, שכן במשך כל יום ששי לא אכלתי, כי הייתי עסוק. הסתובבתי על פיתחם של נדיבים. ואז החלו באמירת "שלום עליכם". כשסיימו, החלו ב"הקפת השולחן" כסדר האר"י, ולהקיף שולחן כה גדול אינו דבר כה קצר... כשסיימו, החלו באמירת "אזמר בשבחין", ו"יומא דא מתעטרא". אחר כך החלו לברך את הילדים, ורק אז נגשו לקדש, וגם זה אחרי שאמרו "לשם יחוד" ארוך מהספר "לשון חכמים" למרן הבן איש חי... סוף כל סוף נטלו ידים. רבי סולמאן בצע על י"ב ככרות, והחל לחלק בין המסובים. אכלתי כזית לחם. מיד אחר כך הביאו לשולחן שבעה סוגים של דגים מהבילים, ומכיוון, שכאמור, הייתי רעב מאוד, רציתי להתחיל לאכול. אלא שאז ראיתי כי אף אחד לא שולח ידו לצלחת. כולם ממתנינים לרבי סולמאן, שיפתח בסעודה ראשון, אך הוא לא מתחיל. הוא ישב זקוף, יד על יד, ולא נוגע באוכל. הוא יושב וממתין! כעבור דקות ארוכות, קם הרב סולמאן מכיסאו, נעמד זקוף מלוא קומתו, לכבוד אימו שנכנסה לחדר. התברר כי היא יצאה להחליף את בגדיה, והוא חיכה לה עד שתשוב. גם לאחר כניסתה, הוא לא החל לאכול, עד שאימו התיישרה במקומה, והחלה לאכול. כשהתחילה, החל הרב סולמאן לאכול, ורק אחריו אכלו כל המסובים. עד כאן סיפור הדברים. ממעשה זה אנו למדים מידת דרך ארץ! כשאדם מתארח בביתם של אחרים עליו להתנהג בדרך ארץ, ולא לאכול לפני שבעל הבית מתחיל לאכול, ואומר לו "אכול"...

(דורש ציון).